

Kmetijska družba razpuščena — ustanovljena nova.

Uradno se poroča, da je Kmetijska družba za Slovenijo 12. t. m. razpuščena, obenem tudi vse njene poslužnice, ker je postala torišče strankarsko-političnih bojov, namesto da bi ostala strogo stanovsko-kmetijska organizacija. Za upravitelja premoženja je postavil ban inž. Sernee g. Ottona Defelo, vladnega svetnika v p. in veleposestnika v Predddvoru pri Kranju. Obenem je bila takoj ustanovljena nova Kmetijska družba, kateri je g. ban izročil vse premoženje razpuščene Kmetijske družbe.

Zakaj je bila Kmetijska družba razpuščena.

Iz uradnega poročila posnemamo:

Že izza prevrata sem je Kmetijska družba za Slovenijo, ki je po svojih pravilih »društvo za pospeševanje kmetijstva v vsem obsegu in ima namen paziti in vplivati na zakonodajstvo in upravo, kolikor se tiče kmetijstva«.

torišče dveh nasprotujočih si političnih struj,

bivše Slovenske ljudske stranke na eni in bivše Samostojne kmetijske stranke na drugi strani. Boji med tema dvema strankama za prvenstvo v glavnem odboru Kmetijske družbe so se pojavili že l. 1919. in se stopnjevali do l. 1923. tako, da je bila tedanja Pokrajinska uprava za Slovenijo primorana razpustiti glavni odbor in postaviti za gerenta vladnega komisarja, ki je potem čez nekaj časa izvedel volitve redne društvene uprave.

Vendar pa ta upravni akt, ki je bil le v sili tedanjih razmer opravičljiv, ni mogel trajno ustvariti rednega in pravilom ustreznega delovanja Kmetijske družbe. Boji političnih struj so se nadaljevali vsako leto v večjem ali manjšem obsegu; oživeli pa so zlasti ob koncu l. 1928.

Povod za to je dalo

poslovanje družbe glede nakupa in prodaje gospodarskih potrebščin,

ki bi jih morala družba po § 2. točka 9. svojih pravil posredovati za svoje ude in brez dobička. Kmetijska družba pa je krenila s tega jasno ji začrtene področja na kupčijsko polje, za katero po svojih pravilih nikakor ni pristojna. Revizija društvenih knjig in računov, ki se je izvršila dne 6. nov. t. l. je dognala, da so dobivali tudi nečlani v velikih množinah kmetijske potrebščine. Med temi je posebno omeniti osrednjo gospodarsko zadružno »Ekonome«, ki je dobival vse blago, ne glede na naročeno množino celo ceneje, kakor podružnice. Ako se upošteva, da je »Ekonome« gospodarska organizacija, pri kateri so poglavitno udeležene vodilne osebe bivše Samostojne kmetijske stranke, so politični vidiki tega gospodarsko neracionalnega ravnanja na dani.

Dognano je nadalje, da je Kmetijska družba pri svojem poslovanju dajala prednost trgovcem, ki so bili sicer njeni člani, a niso imeli s kmetijstvom samim nikakih neposrednih stikov. Tem trgovcem je »Kmetijska družba dobavljala blago celo po nižjih cenah kakor lastnim podružnicam,

da so se te pogostoma pritoževale nad konkurenco trgovcem, ki da jih podpira proti lastnim podružnicam glavni odbor. Na drugi strani je dognano, da je Kmetijska družba dobavljala velikanske množine rudninskega superfosfata tuji tvrdki, ki ji je bil sedež daleč od družbinega območja, ki torej niti ni bila njen član.

Kmetijska družba je s tem

sprevrгла svoj v pravilih ji odkazan prvotni namen,

biti obče koristna in najcenejša, ker ne pridobitna posredovalnica domačemu kmetijstvu, organiziranemu v njenih podružnicah ter začela v popolnem nasprotstvu z veljavnimi pravili poslovati po trgovskih vidikih, da le dobi čim več odjemalcev in proda čim več blaga in da s tem trgovskim dobičkom pojači svoje finance.

To izrazito preokorajenje njenega statutarnega področja, ki bi že samo po sebi opravičevalo razpust Kmetijske družbe za Slovenijo po § 24. društvenega zakona z dne 15. febr. 1867, pa je rodila v manjšini, ki so jo predstavljali pripadniki bivše Slovenske ljudske stranke, odločen odpor. Ta struja je poudarjala, da je treba napraviti tem nezakonitostim v družbi konec in pričela s pomočjo izven društva stoječih združitvev obširno agitacijo, kateri je uspelo po krepko organiziranem načinu

prijaviti okrog 2500 novih članov.

Dosedanja večina glavnega odbora Kmetijske družbe pa je, zavedajoč se, da gre to organizirano prijavljanje novih članov za tem, da se pri volitvah strmoglavno dosedanje vodstvo glavnega odbora, tudi s svoje strani in to zlasti na bivšem Štajerskem, organizirala pristop svojih članov.

Nato se je na podlagi sklepa glavnega odbora z dne 4. maja, sprejetega z večino glasov, poverilo odločanje o sprejemanju priglašanih članov nekemu direktoriju, ki ga družbena pravila ne poznajo. Dočim ie ta direktorij

člane, ki so se priglasili iz Štajerske gladko sprejel, se je sprejem vseh 2500 članov, prijavljenih po manjšini, prav tako gladko odbil.

Ta pavšalna odklonitev priglašanih kmetovalcev, izvršena vrh tega še po nepristojnem organu, je v očitem nasprotstvu s temeljnimi nameni družbe, ki je označena kot stanovska organizacija, a tudi v § 4. pravil, ki natančno določa, da sprejema gl. odbor za prave ude neomadeževane osebe, ki se »dejansko pečajo s kmetijstvom, bodisi kot lastniki ali kot učitniki posestev, ki je od njih v Sloveniji predpisana zemljarina«. Ako je bil glavni odbor v dvomu, ali se izpolnjeni pri priglašencih vsi pogoji § 4., bi nikakor ne smel že od kraja odkloniti prijavljenih članov, marveč bi bil moral z vso hitrostjo dognati te pogoje. To mu je bilo tem lažje, ker se je pri tem lahko posluževal svojih podružnic.

Iz tega je jasno razvidno, da za odklonitev omenjenih 2500 članov niso bili odločilni stvarni razlogi, ampak se je odklonitev izvršila pod vidikom, da se ohrani dosedaj vladajoči strankarski struji v društvu za vsako ceno nadaljnje vodstvo.

To je razvidno tudi iz tega, da je glavni odbor vzlic sklepu prejšnjega občnega zbora, naj se vrši bodoči občni zbor leta 1929. že meseca maja ali vsaj v prvi polovici junija, s sklicanjem občnega zbora odlašal do 5. septembra 1929.

Zoper odklonitev družbenih članov so le-ti, kakor tudi številne podružnice, praviloma vložile pritožbe na občni zbor, ker ima občni zbor po § 12., toč. 11., nalogo razsojati o takih odklonitvah. Dasi je glavni odbor Kmetijske družbe te pritožbe prejel, vendar jih ni postavil na dnevni red občnega zbora.

Zaradi tega protistatutarnega postopanja glavnega odbora in ker te glavni odbor tudi mnogim delegatom podružnic ni pravočasno dostavil

poverilnic na osnovi števila na novo prijavljenih članov po § 31., toč. 6. družbenih pravil, je došlo na občnem zboru Kmetijske družbe, ki se je vršil dne 5. septembra t. l., do najburnejših prizorov in se je sicer nepopolni dnevni red tega občnega zbora izvršil pomanjkljivo in samo formalno, ker se izvajanja predsednika in poročevalcev zaradi močnega hrušča sploh niso razumela. Tudi glede volitev samih se osporava njih veljavnost, ker so se vršile ob splošnem nemiru in neredu in se niso mogle zaradi tega dovolj kontrolirati.

Razpaljene strankarske strasti pa se tudi po občnem zboru niso polegale.

Na pritožbo manjšinske struje je bivši veliki župan ljubljanske oblasti skušal poravnati spore ter je v ta namen povabil novega društvenega predsednika k sebi ter mu dal ork skoraj poldruega meseca, da izgladi nasprotstva. Kako malo pa je bilo večini do sporazuma, kaže dejstvo, da je predsednik v zlic ponovnemu opominu velikega župana sklical sejo glavnega odbora šele za dan 23. oktobra, torej komaj 2 dni pred 25. oktobrom. Tudi

vsi nadaljnji poravnalni poskusi so ostali brezuspešni.

Po vsem tem je razvidno, da je postala Kmetijska družba torišče političnih bojov razpuščenih strank in da se baš v tej prevažni kmetijsko-gospodarski organizaciji zagrizeno vzdržujejo njej sami v občutno škodo politični boji, ki bi morali po zakonu z dne 6. januarja 1929 že davno prenehati. Kmetijska družba za Slovenijo je postala iz čisto gospodarskega društva politično društvo. Kot tako pa nima več pravice do obstoja.

Izvršitev predloga, ki ga je podala manjšinska struja v svoji pritožbi zoper vršitev občnega zbora dne 5. septembra t. l. in ki gre za razpuščenje glavnega odbora in postavitvijo oblastnega komisarja, pa bi bila, kakor kaže sličen primer iz leta 1923.,

brez koristi, ker bi se na prihodnjem občnem zboru strankarska nasprotstva mogoče še bolj razvnela.

Ker ob sedanjih razmerah društvo ni mogoče dovesti do delovanja, ki bi ustrezalo pogojem političnih vplivov in bojov v njem izprevrgla svoj prvotni statutarčni namen, ga je bilo treba razpustiti.

Ustanovitev nove družbe.

V soboto 16. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor nove Kmetijske družbe v Ljubljani, katere namen je med drugimi tudi ta, da se pretvori, kadar bo za to dana postavna pot, v Kmetijsko zbornico. Na občnem zboru so bili izvoljeni naslednji odborniki:

Predsednik:

Detela Anton, veleposestnik v Preddvoru;

podpredsednika:

Lenarčič Josip, veleposestnik na Verdu,

Hauptmann Peter, župnik v Dobrovi pri Ljubljani;

odborniki:

Brulje Fran, posestnik in župan Šmihelj-Stopiče,

Jan Jakob, posestnik, Podhom,

Kersnik Anton, graščak na Brdu,

Levstik Miloš, posestnik na Bregu pri Celju,

Piber Janez, župnik v Senčurju,

Robič Srečko, posest. v Limbušu,

Rus Ivan, posest. v Grosupljem,

Steblovnik Martin, posestnik, Rečica ob Paki,

Štrein Janez, posest., Kapljas,

Sušteršič Josip, posestnik v Seničici,

Vesenjak Frane, posestnik v Moškanjcih,

inž. Zidanšek Josip, kmetijski referent v Mariboru;

računski pregledniki:

Jenko Josip, posestnik, Vodice,

Rajh Jakob, posestnik, Ljutomer,

Zabret Ivan, posestnik, Bobovk pri Kranju

Iz pravil nove kmetijske družbe:

5.

Društveni član je lahko vsaka ne-omadeževana in samoupravna oseba, ki se praktično ali teoretično bavi s kmetijstvom.

Člane sprejema glavni odbor potem, ko so se za to oglasili pisмено ali ustmeno pri glavnem odboru samem, bodisi pri načelniku društvene podružnice, v katere okolišu imajo svoje bivališče.

Člani so redni in izredni.

Za redne člane, katerim izključno pristoji pravica glasovanja na zborovanjih ter aktivna in pasivna volivna pravica v društvene zastope, se sprejemajo le osebe, ki se dejansko bavijo s kmetijstvom bodisi kot lastniki, bodisi kot užitniki ali zakupniki posestev, od katerih je predpisana zemljarina, ter rede najmanj eno lastno govedo in pa osebe, ki so dovršile z uspehom strokovno-kmetijsko ali gozdarsko srednjo ali visoko šolo ali živinozdravniško visoko šolo, dokler izvršujejo izključno svoj strokovni poklic.

Vse druge člane je smatrati za izredne člane.

Osebam, ki odgovarjajo vsem označenim predpogojem in stanujejo v dravski banovini, glavni odbor ne sme odrekati sprejema v društvo.

§ 8.

Izredni člani imajo iste dolžnosti in iste pravice kakor redni člani, izvzemši pravico glasovanja ter aktivne in pasivno volivno pravico v društvene zastope razen strokovnih odsekov po § 25.

§ 25.

V kolikor vrši družba svojo nalogo kot posvetovalni organ zakonodaje in uprave v smislu § 1. točka b) in § 3. točka 4 teh pravil, te svoje naloge ne izvršuje potem glavnega odbora, ampak potem posebnih strokovnih odsekov. V ta namen se volijo trije strokovni odseki, katerih vsaki obstoji iz 7 članov, in sicer eden iz

malih, drugi iz srednjih in tretji iz velikih kmetov (glej prehodne določbe). V te odseke volijo in so lahko voljeni tudi izredni člani. Način volitev v te odseke določi prvi glavni odbor.

Ti odseki se posvetujejo, sklepajo ter oddajajo svoja mnenja, vlagajo peticije itd. vsak za se preko glavnega odbora.

K svojim sejam lahko pritegnejo strokovnjake s posvetovalno pravico.

Volitve.

§ 28.

Volitve glavnega odbora, računskih pregledovalcev ter volitve podružničnih odborov in delegatov za občni zbor se vrše po proporeu.

§ 47.

Glavni odbor, izvoljen na ustanovnem občnem zboru, ima dolžnost, da sprejme kot člane one, ki so plačali članarino v teku leta Kmetijski družbi za Slovenijo in ki odgovarjajo pogojem teh pravil, ne da bi morali ti za tekoče leto plačati še kake prispevke iz naslova članarine in ki se prijavijo za člane.

§ 48.

Glavni odbor, izvoljen na ustanovnem občnem zboru, ima po posvetovanju s strokovnjaki določiti, koga je smatrati malim, koga srednjim in koga velikim kmetom, da se omogoči pravilno interesno zastopstvo v strokovnih odsekih po § 23. pravil ter sestaviti volivni red za te strokovne odseke. Te določbe ima predložiti kr. banski upravi za dravsko banovino v odobritev kot sestavni del društvenih pravil.

Lilo je kot iz škafa, vendar je vztrajal na zadnjem koncu tramvajskega voza. »Stopite noter v voz,« je prigovarjal sprevodnik, »saj je dosti prostora.«

»Ne, raje ostanem tu. Veste, če pridem moker domov, potem mi žena dovoli »štampel« brinovčka.«

Sedaj je čas globokega oranja.

Letošnja ugodna jesen je dopustila kmetovalcu, da je ob pravem času opravil vsa jesenska dela, ne da bi se mu treba preveč zaganjati. Ima pa še prazne njive, ki jih bo treba posejati spomladi. Ta zemlja pa ne sme čitati čez zimo nepreorana, ker tako stanje vsekakor škoduje njeni rodovitnosti. Kmet ima še vedno dovolj časa, da jo sedaj globoko preorje in pusti čez zimo v surovi brazdi. S tem je dosegel dvojno korist: prvič je opravil že pol dela za pomladno setev in drugič se mu zemlja čez zimo tako popravi in postane rodovitna, kakor da bi jo že napol zagnojil.

Zemlja, ki ostane čez zimo stlačena, zelo trpi in ne more postati rodovitna. Pozimi, ko pritisne mrz, premrzne samo povrhu, mrzel zrak ne more v notranjost, zimska vlaga odteka iz njive, namesto da bi se zbiral v zrahljani zemlji, zato se taka zemlja mnogo hitreje osuši in trpi po suši. Razni škodljivi mrčes, ki se je zaril v zemljo, ostane živ in zdrav ter povzroča prihodnje leto precej škode. Pri spomladnem globokem oranju pride na vrh mnogo nerodovitne in nerazkrojene zemlje iz spodnje plasti, ki ne more nuditi rastlinam dovolj hrane. Tudi mnogo težje se orje taka zemlja spomladi kakor jeseni.

Globoko oranje pred zimo nudi kmetovalcem možnost, da lažje razpolaga s časom in delom. Z jesenskim oranjem je že napol pripravil zemljo za spomladno posetev. Zemlja se tudi primerno odpočije in zboljša. V globoko preorana in zrahljana tla ima lahek dostop zrak, ki pospešuje delovanje bakterijev, pripravo redilnih snovi in razkroj gnoj. V praznih prostorih se nabira zimska vlaga, ki ne bo koristila samo spomladi v začetku rasti, ampak služi kot rezerva tudi v poletnih mesecih, ko ni dežja. To ve vsak kmetovalec, da na taki njivi ne trpijo rastline nikdar toliko

po suši, kakor na njivi, ki je zorana šele spomladi.

Globoko preorano njivo pustimo čez zimo v odprtih brondah, da pride zrak in mrz v notranjost. Taka zemlja globoko premrzne, razpade, se razkroji ter postane spomladi rahla kakor pepel. Potem zadostuje le dobro prebranje ali prerahlanje s kultivatorjem in zemlja je pripravljena za setev. Nikar pa take zemlje spomladi še enkrat orati, ker jo tedaj le pokvarimo. S tem bi namreč tisto zemljo, ki je pod vplivom zraka, vode in zime postala rodovitna, zopet spravili globoko, kjer bi jo korenine ne mogle izkoristiti za prehrano.

Da v taki prezračeni in premrzli zemlji pogine tudi mnogo škodljivega mrčesa, je tudi jasno.

Kako pa je z zaoranjem hlevskega gnoja?

Važno in koristno je, če ga že jeseni moremo spraviti v zemljo. Ta se tekom zime dodobra napije in napoji z vodo in jo drži tako dolgo, dokler jo rastline ne rabijo. Razen tega se tudi razkroji in pripravi redilne snovi za njih prehrano. Ne škodi tudi, če je jeseni zaorani gnoj tudi še negoden. Tekom zime se že pripravi in spomladi hitro segreje zemljo. Nasprotno če spomladi podorjemo svež gnoj, tedaj ta močno suši zemljo in rastline kaj rado trpijo po suši.

Ker pa navadno jeseni nimamo toliko gnoja, da bi ga mogli podorati za vse spomladne setve, ampak si ga pripravimo šele tekom zime, ko je živina v hlevu, zato smo primorani mnoge njive zagnojiti šele spomladi. Kako pa tedaj z gnojem? Vsekakor ga je spraviti v zemljo. Toda zaorati ga moramo kolikor mogoče plitko, da ne spravimo spodnje zemlje na vrh. To je izredno važno načelo, ki ga morajo naši kmetovalci pri spomladnem zaoranju gnoja natanko upoštevati.

Se eno veliko prednost ima jesensko globoko oranje, namreč da z njim povečamo rodovitno plast zemlje. Na-

čelo pri obdelovanju je, da je zemlja toliko bolj rodovitna, čim globlje je orana, to je čim več prsti imajo rastline na razpolago. Ker so pa pri nas še marsikje njive zelo plitko orane, ni tistega pridelka, kakor bi ga lahko dosegli. Zato mora vsak kmetovalec skrbeti, da globlje orje. Vendar tudi tu treba previdnosti. Vsako globlje oranje spomladi, ko se spravi mrtva zemlja na vrh, več škoduje nego koristi. Nasprotno pa primerno globoko oranje jeseni znatno zviša rodovitnost. Ne smemo pa naenkrat preveč poglobiti zemlje, ampak samo po 3 do 4 cm naenkrat, drugače si jo lahko pokvarimo.

To so glavna načela, ki jih moramo upoštevati pri jesenskem globokem oranju, če hočemo imeti od njega koristi. Tako obdelana zemlja bo nudila spomladi rastlinam mnogo boljše stajališče in prehranjevalne možnosti, olajšala jim bo hitri razvoj v začetku in jih obvarovala pred sušo. Na taki zemlji delujejo tudi umetna gnojila mnogo boljše in se dobro izplačajo. Tudi oskrbovanje rastlin je na nji mnogo lažje, manj pa je plevela in mrčesa in večji pridelek.

Denar.

g Polom na njujorški borzi in znižanje obrestne mere. Kakor je bilo že sporočeno in javljeno v časopisju, je v Njujorku nastal na borzi tak nenavaden padec vrednostnih papirjev, da je povzročil v Ameriki nenavaden polom. Na milijarde dolarjev je bilo zgubljenih in stotisoči so zgubili vse svoje prihranke in marsikateri bogataš je danes revež. Zaradi tega ogromnega borznega poloma je bila federalna notna banka v Newyorku prisiljena ponovno znižati obrestno mero na $4\frac{1}{2}\%$. Posledica tega je bila, da so znižale svoje obrestne mere tudi druge države. Prva je bila Anglija, ki je znižala obrestno mero od $6\frac{1}{2}\%$ na 6% , nji je sledila Holandija z isto obrestno mero, potem Nemčija od $7\frac{1}{2}\%$ na 7% , Madjarska od 8 na 7% ,

Irska, Poljska od 9 na 8% in druge. Za nas je ta pojav ugoden, kajti mi potrebujemo inozemski kapital deloma za stabilizacijo valute, deloma za velike investicije. Danes je denarni trg za najetje posojil mnogo ugodnejši, ker je obrestna mera padla in je kapitala dovolj na razpolaganje.

Cene.

g Vinsko tržišče. Iz ljutomerskih goric poročajo, da je bil tam letošnji pridelek vina tako majhen, kakor še nikdar, odkar so bili vinogradi obnovljeni. Toda kakovost vina je izvrstna in presega letnik 1917. Zato so ga vsi manjši vinogradniki odprodali po 6 do 7.50 Din liter. Starega letnika 1928 je še dovolj, toda zanj ponujajo komaj po 5 Din za liter. — Tudi na Dolenjskem so razprodali že precej letošnjega pridelka po cenah 5—7 Din za liter. Sortirana vina so dosegla seveda še višjo ceno. Za staro vino, ki ga je še tudi dovolj, pa ni povpraševanja. — V Banatu se ceni letošnji pridelek vina za polovico manj od lani. Kakovost mu je pa prav dobra. Vzlic primeroma slabi kupčiji so cene prav čvrste ter se gibljejo za novo vino, oziroma mošt med 2 in 2.50 Din za liter, dosega pa tudi do 3 Din. Staremu vinu so se cene dvignile za 50 par pri litru. Stare zaloge so precejšnje.

g Kupčija z jajci. V Švici in Nemčiji je vsled porabe hladilnega blaga povpraševanje po svežih jajcih malenkostno; Italija pa ga išče in zato so tam cene nekoliko poskočile. — Nakupna cena pri nas se giblje okrog 1.55 Din za komad.

g Kupčija s fižolom. Cene fižolu so se v zadnjih dneh nekoliko ucvrstile, kar je pripisovati živahnemu povpraševanju iz Francije in Nemčije. V Ljubljani plačujejo zdrav, rešetan ali zbran fižol: prepeličar ali nizki koks po 4.60 Din za kg, mandalon 4.35 Din, rdeč ali ribničan 4.20 Din, črni koks 3.25 Din; cipro rjavi 6—6.50 Din, cipro sivi 3.75 Din. koks 4.60 Din,

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na zadnjem ljubljanskem sejmu je bilo na prodaj 281 konj, 49 volov, 75 krav, 16 telet in 206 prašičev za rejo. Sejem je bil vzlic slabemu vremenu precej živahen in se je na njem prodalo 65 konj, 35 volov, 32 krav, 13 telet in 160 prašičev za rejo. Cene za živino so bile nekoliko trdnjše, le za teleta in krave klobasarice slabije. Cene so bile te-le (v oklepajih so označene cene zadnjega sejma): voli prvovrstni 10.50 Din (10.50), drugovrstni 9.50 Din (9.50), vprežni 9 Din (8.50), krave debele 6—7 Din (5.50 do 7.50), klobasarice 3.50—5 Din (4 do 5 Din), teleta 13—14.50 Din (14 do 15). Te cene veljajo za kilogram žive teže. Konji so se prodajali po kakovosti in velikosti komad po 400 do 2000 Din, prašički za 150—250 Din. Nekaj klavnih konj se je prodalo tudi za izvoz v Italijo.

g Mariborski živinski sejem 12. t. m. Prignanih je bilo 12 konj, 10 bikov, 130 volov, 397 krav in 8 telet, skupaj 557 glav. Cene za kilogram žive teže so bile sledeče: debeli voli 8.50 do 9 Din, poldebeli voli 7—8 Din, vprežni voli 5—6 Din, biki za klanje 7 do 9.50 Din, klavne krave debele 9 do 10 Din, plemenske krave 6—8 Din, krave za klobasanje 3.75—4.50 Din, molzne krave 7—8 Din, breje krave 7—8 Din, mlada živina 7.50—9 Din. Prodanih je bilo 304 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 29 komadov. Mesne cene so bile: Volovsko mesto I. in II. 12—20 Din, svinjsko meso sveže 15—27.50 Din.

g Živinski sejem v Ptuj. Na zadnji sejem je bilo prignanih 750 glav goveje živine, od tega 329 krav, 119 telet, 2 teleti, 210 volov, 69 juncev, 21 bikov in 132 konj. Cene so bile za kilogram žive teže naslednje: voli 8 do 10 Din, junci 7—9.50 Din, biki 7 do 10 Din, krave 3.50—8.50 Din, telice 6.75—10 Din, teleta 10—13 Din. Konji 500—4500 Din, žrebeta 400 do

2450 Din za komad. Prodanih je bilo 195 glav goveje živine in 32 konj.

g Prašičji sejem v Ptuj. Pripeljanih je bilo 374 glav prašičev. Cena je bila za kilogram žive teže za pršutarje 10.50—12 Din, za špeharje 12.50 do 14 Din, za praseta 100—300 Din za komad. Prodanih je bilo 88 glav.

g Mariborski prašičji sejem. Na prašičji sejem dne 15. t. m. je bilo pripeljanih 147 prašičev in 1 ovca. Cena za komad so bile: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 75—125 Din, 7—9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece 300 do 400 Din, 5—7 mesecev 450—500 Din, 8—10 mesecev 550—800 Din, 1 leto 1000—1200 Din. Za 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 17—18 Din. Prodanih je bilo 118 prašičev.

Razno.

g Razpis nagrade kokošjerejcem, ki spravljajo na trg sveža jajca. Kmetijsko ministrstvo hoče podpirati perutninarstvo, ki donša našemu kmetijstvu ogromne dohodke, na različne načine. Predvsem hoče pospešiti proizvodnjo svežih jajc za konzum (tako zvana čajna jajca), zato razpisuje nagrado od 5000 Din, ki se bo podelila tistemu perutninarju, ki bo po tem razpisu kot prvi stalno donasal v eno spodaj navedenih mest jajca, označena z dnem, ko so bila izležena, in s svojim imenom. V ta namen bo ministrstvo za 2 do 3 mesece od tega razglasa določilo en dan kot kontrolni. Tega dne morajo tisti perutninarji, ki se potegujejo za to nagrado, prijaviti tistemu mestnemu županstvu, da prodajajo jajca svojih kokoši z oznako trdke in dne. Obenem pa morajo doprinesti dokaze za to (lastne kontrolne knjige, račune, potrdila od kupca in slično). Prednost v enakih slučajih bodo imeli oni, ki so člani perutninarskih društev ali zadrug in katerih jajca imajo povprečno največjo težo. Pri enaki vrednosti ali v enakih primerih se lahko podelijo tudi po dve nagradi. — Mesta za to kontrolo bodo v Belgradu, Zemunu,

Novem Sadu, Somboru, Subotici, Osljeku, Zagrebu in Ljubljani. — Ker so zimska jajca vedno najbolj iskana in najdražje plačana, zato se hoče na ta način pospešiti predvsem zimsko nošenje kokoši.

g Indeks cen. Gospodarski oddelk Narodne banke je začel izdajati indekse cen v trgovini na debelo in vzel za podlago cene v l. 1926., ko je bila vrednost dinarja stabilizirana na današnji višini. Ta višina cen odgovarja indeksni številki 100. Objava indeksne številke za tretje četrtletje tekočega leta kaže stalno nazadovanje cen od marca t. l. nadalje. Celotni indeks cen v marcu t. l. je znašal 106.6, kar pomeni, da so bile naše cene v tem mesecu za 6.6% višje kakor povprečno v l. 1926. Potem so padale cene tako, da so septembra bile na 96.2, to je za 3.8% nižje nego v l. 1926., dočim so bile že lani povprečno za 6.2%. Nazadovanje indeksa je pripisati v prvi vrsti nazadovanje cen agrarnih proizvodov, pa tudi industrijskih izdelkov. Indeks cen poljedelskih proizvodov, ki je znašal v marcu t. l. še 137.6 je do septembra padel na 102.9. Ker je valovanje cen industrijskih izdelkov vedno v zvezi z višino cen poljedelskih proizvodov, bi bilo pričakovati, da bodo tudi one v enaki meri padle, kar pa se ni zgodilo. Zato vlada še vedno nerazmerje med kmetijskimi pridelki in industrijskimi izdelki.

g Kokoši in vino. Pod tem naslovom prinaša »Poljoprivredni Glasnik« poročilo prof. Jonberta, potovalnega učitelja na Francoskem o zanimivem poskusu s kokošmi-jajčaricami. Ta učitelj je izbral 12 dobrih kokoši, 16 mesecev starih, in jih razdelil v dve skupini. Vse kokoši so dobivale enako krmo. Ena skupina je pa razen te dobivala tudi dnevno po nekoliko vina. Od skupine, ki ni prejemale vina, je vseh šest kokoši zneslo skupno v oktobru tri jajca, v novembru eno, v decembru, nič, v januarju pa 23. Kokoši druge sku-

pine, ki so pile vino, so dale v oktobru skupno 28, v novembru 57, v decembru 54 in v januarju 58 jajc. — Koliko podlage ima ta poizkus, je težko reči.

Ureditev dolgov med Jugoslavijo in Češko.

(Dolgovi občin pri čeških denarnih zavodih za vojna posojila.)

Po dolgem čakanju je prišlo do končne zakonite ureditve denarnih obveznosti med pripadniki naše države kot dolžniki in med češkimi državljani kot upniki, enako tudi obratno. Ureditev velja seveda za fizične in za pravne osebe, n. pr. za občine ali za kake druge samoupravne edinice.

Bistvo meddržavne konvencije (pogodbe) je, da plačajo dolžniki na ozemlju naše države češkim upnikom po pol dinarja za vsako prejšnjo avstrijsko krono, češki dolžniki pa nasprotno upnikom v naši državi po pol češkoslovaške krone za vsako prejšnjo avstrijsko krono, češki dolžniki pa nasprotno upnikom v naši državi po pol češkoslovaške krone za vsako prejšnjo avstrijsko krono. — Ta državna pogodba je posebno važna za one občine ali druge samoupravne edinice, ki so svoj čas najele pri čeških denarnih zavodih posojila za podpis avstrijskih vojnih posojil. Sedaj je treba, da te obveznosti takoj poravnajo.

Zakon o konvenciji je objavljen v Uradnem listu št. 95. z dne 25. septembra 1929 l. pod št. 391. Priporočamo vsem prizadetim, da se takoj seznani z njegovimi določbami.

Lenka je ravnokar odpovedala službo. »K Zbašnikovim grem v Dolgi ulici,« je dejala. »Ali pa vedo Zbašnikovi, da ste bili samo šest tednov pri nas?« je vprašala jezna gospa.

»Seveda vedo. So djali, da je zadosti dobro spričevalo zame, če sem šest tednov vzdržala pri vas.«